

KS. KAZIMIERZ PANUŚ

Sprawozdanie prezesa Polskiego Towarzystwa Teologicznego za rok 2011

Poprzednie walne zebranie Polskiego Towarzystwa Teologicznego odbyło się 23 lutego 2011 roku. Obejmowało ono część sprawozdawczą za rok 2010, udzielenie absolutorium zarządowi oraz wybory zarządu na 3-letnią kadencję. W drugiej części walnego zebrania wręczono medal Zasłużony dla Polskiego Towarzystwa Teologicznego ks. prof. dr. hab. Janowi Walowi oraz księżom prałatom Franciszkowi Chowańcowi i Antoniemu Sołtysikowi.

Rok 2011 był pierwszym rokiem działalności zarządu wybranego 23 lutego 2011 roku. Działał on w następującym składzie:

Zarząd

Prezes: ks. prof. dr hab. Kazimierz Panuś
Wiceprezes: ks. dr hab. Roman Kuligowski, prof. UKSW
Sekretarz: ks. mgr Kazimierz Moskała
Skarbnik: ks. dr Andrzej Mojżeszko
Bibliotekarz: ks. dr hab. Jan Bednarczyk
Kierownik Sekcji Wydawniczej: mgr Sebastian Wojnowski

Komisja rewizyjna

Przewodniczący: ks. prof. dr hab. Tomasz Jelonek
Członkowie: ks. dr Sylwester Jędrzejewski SDB, ks. dr Artur Kardaś CR

Sąd polubowny

Przewodniczący: ks. prof. dr hab. Jacek Urban
Członkowie: o. prof. dr hab. Tomasz Dąbek OSB, ks. dr hab. Stanisław Hałas SCJ, prof. UPJPII

Z końcem 2011 roku Polskie Towarzystwo Teologiczne liczyło 889 członków. W roku sprawozdawczym przyjęto do towarzystwa 104 osoby, w tym 46 osób do nowo powsta-

łego Oddziału w Szczecinie, 21 do nowo powstałego Oddziału w Toruniu, 5 osób do Oddziału w Kalwarii Zebrzydowskiej i 6 do Sekcji Biblijnej. Od poprzedniego walnego zebrania do wiekiusiego domu Ojca odeszli (według posiadanych informacji): bp dr Albin Małyśiak, mgr. lic. Tytus Górski oraz dr Stanisław Waliszewski, członek Studium Syndonologicznego i znawca Całunu Turyńskiego.

Spełniając wymogi statutowe zarząd odbył w roku sprawozdawczym cztery zebrania w dniach: 25 maja 2011, 27 września 2011, 23 listopada 2011, 27 lutego 2012.

Podczas pierwszego zebrania wysłuchano wykładu prof. dr hab. Franciszka Adamskiego (Uniwersytet Jagielloński) pt. *Socjologia rodziny „pisana na nowo”*, w którym ten wybitny uczony, członek Polskiego Towarzystwa Teologicznego, polemizował z kontrowersyjną książką dr hab. Tomasza Szlendaka *Socjologia rodziny. Ewolucja, historia, zróżnicowanie* (Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2010). Pomimo rekomendacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego książka ta budzi szereg zastrzeżeń. Lansuje bowiem szkodliwe koncepcje rodziny, w której rodzice nie mają wpływu na wychowanie i dopuszcza małżeństwa tej samej płci. Po wykładzie głos w dyskusji podjęli ks. dr hab. Marek Jagodziński z Radomia oraz ks. prof. dr hab. Janusz Mastalski z Krakowa, podkreślając potrzebę walki o chrześcijański kształt rodziny.

W dalszej części zebrania omówiono sposoby rozszerzenia działalności na nowe diecezje oraz potrzebę włączania do towarzystwa alumnów seminariów duchownych (statut pozwala na włączanie ich jako członków wspomagających). Przedstawiony został program sesji z zakresu teologii kultury. Zarząd zatwierdził kierowników oddziałów i sekcji specjalistycznych na nową trzyletnią kadencję. Przedyskutowano sposób zlecenia administrowania stroną internetową towarzystwa. Kierownicy oddziałów i sekcji zobowiązali się przysyłać informacje o prowadzonej działalności do administratora strony internetowej. Zaprezentowano działalność sekcji i oddziałów terenowych. Pomimo odmowy dofinansowania konferencji naukowych ujętych we wniosku o finansowanie działalności upowszechniającej naukę na rok 2011 podkreślono potrzebę kontynuowania składania wniosków do ministra nauki i szkolnictwa wyższego. Przyjęto 4 nowych członków.

Podczas drugiego zebrania wysłuchano wykładu ks. dr hab. Jana Bednarczyka nt. *Biblioteka w służbie nauki*. Następnie ks. prof. Janusz Królikowski przedstawił program sesji naukowej pt. *Przyszłość człowieka zależy od kultury*. Odbyła się ona 9 grudnia 2011. W jej trakcie wygłoszono następujące referaty: ks. dr hab. Janusz Królikowski, prof. UPJPII, *Kultura w przesłaniu papieża Jana Pawła II*, dr hab. Tomasz Węclawowicz, prof. UJ, *O sztuce kształtującej tożsamość narodu*, dr hab. Tadeusz Boruta, prof. UR, *Znaczenie inspiracji religijnej w malarstwie*, dr hab. Jacek Kucaba, prezes Związku Polskich Artystów Plastyków, *Znaczenie inspiracji religijnej w rzeźbie* i ks. dr Stanisław Garncarski, *Znaczenie inspiracji religijnej w muzyce*. Wiele wysiłku w przygotowanie tej konferencji włożyli: ks. prof. Janusz Królikowski i ks. prof. Roman Kuligowski. Podczas drugiego zebrania zarząd wyraził także zgodę na współorganizowanie przez towarzystwo z Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II w Krakowie konferencji naukowej *Mobbing w białych rękawiczkach*. Odbyła się ona w dniach 15–16 listopada 2011 i spotkała się z szerokim zainteresowaniem zarówno uczestników, jak i środków masowego przekazu.

Trzecie zebranie zarządu rozpoczęła wykład ks. dr hab. Henryka Majkrzaka SCJ nt. *Św. Tomasz z Akwinu jako człowiek, filozof i teolog*. Następnie prezes przedstawił stan sta- rań o powołanie nowych oddziałów terenowych w Szczecinie i w Toruniu. W trakcie zebrania ustalono termin i program walnego zebrania.

Czwarte przewidziane statutem zebranie zarządu odbyło się w dniu walnego ze- brania, czyli 27 lutego 2012 roku. Zostało poświęcone dalszym pracom nad programem dotyczącym kultury, przypomnieniu zasad finansowania działalności upowszechnia- jącej naukę przez ministra nauki i szkolnictwa wyższego, stronie internetowej oraz tegorocznym konferencjom naukowym organizowanym przez towarzystwo.

Działalność towarzystwa

W ramach Polskiego Towarzystwa Teologicznego działa studium sydonologiczne, 15 sekcji specjalistycznych i 14 oddziałów terenowych oraz Sekcja Wydawnicza pro- wadząca Wydawnictwo UNUM.

St u d i u m S y n d o n o l o g i c z n e przy Polskim Towarzystwie Teologicznym w Krakowie moderuje ks. doc. dr hab. Jerzy Chmiel. Utrzymuje ono stałą łączność z sydonologami za granicą i służy informacją na temat *Całunu Turyńskiego* zarówno dla prasy jak i dla zainteresowanych naukowców.

S e k c j a B i b l i j n a. Kierownikiem sekcji jest ks. dr hab. Roman Bogacz. W roku sprawozdawczym sekcja spotkała się trzykrotnie. 14 kwietnia sekcja zorganizowała konferencję naukową nt. *7 Kościołów Apokalipsy*. W jej trakcie wysłuchano następujących referatów: *Efez. Stolica rzymskiej Prowincji Azja* (ks. dr hab. Roman Bogacz), *Smyrna. Miasto św. Polikarpa* (mgr Elżbieta Ibkwowska), *Kultura miejska starożytnego Tiatyry* (Artur Pęksa), *Tiatyra – miasto purpury i przedsiębiorczych kobiet* (dr inż. Anna Wajda), *Pergamon – cen- trum kulturalno-religijne starożytności pogańskiej* (Andrzej Nackowski), *Filadelfia – miasto wielu imion* (Michał Musiański), *„Ten co ma siedem Duchów Boga i siedem gwiazd” do Kościoła w Sardes* (ks. dr Roman Mazur) oraz *„Amen”, Świadek wierny i prawdomówny do Kościoła w Laodycei* (mgr lic. Wiesław Chałupnik). Spotkanie dało okazję, by przybliżyć pewne aspekty topografii, historii, kultury i religii tych siedmiu miejscowości.

21 czerwca odbyło się drugie spotkanie Sekcji Biblijnej. Miało ono miejsce w Mo- rawicy i miało charakter integracyjny. Podjęto decyzję o zorganizowaniu sympozjum pt. *Z badań nad Biblią*, które będzie formą uczczenia 75 rocznicy urodzin ks. prof. dr hab. Tomasza Jelonka, 50-lecia jego pracy naukowej, oraz 40-lecia pracy na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Odbędzie się ono 21 marca 2012 roku.

Trzecie spotkanie Sekcji Biblijnej odbyło się 19 stycznia 2011 roku w budynku Międzypokolenowego Wyższego Instytutu Katechetycznego w Krakowie. Poświęcone było zagadnieniu: *„Kościół pielgrzymujący, a Jeruzalem niebieskie”* (Ap 21, 1–7). Wykład na ten temat wygłosił mgr Michał Wilk. W dyskusji zastanawiano się m.in. nad kwestiami: co to znaczy, że nastanie nowe niebo i nowa ziemia, dlaczego na nowej ziemi nie będzie już morza, a także nad tym, jaki jest sens tych wszystkich zmian, o których mówi Apokalipsa?

Sekcja Teologii Moralnej. Sekcję prowadzi ks. dr Bogusław Mielec. W roku sprawozdawczym 21 lutego sekcja zorganizowała wraz z innymi podmiotami (m.in. z Sekcją Pedagogiczno-Katechetyczną) konferencję interdyscyplinarną pt. *Na skrzyżowaniu dróg teologii moralnej i pedagogiki chrześcijańskiej*. Zapisem tego spotkania jest książka *Na skrzyżowaniu dróg. Teologia moralna i pedagogika o mediach, sztucznym zapłodnieniu i związkach nieformalnych* (Wydawnictwo św. Stanisława BM, Kraków 2011). Oprócz tego sekcja odbyła 2 spotkania (czerwiec i wrzesień 2011) poświęcone przygotowaniu następnej konferencji nt. *Kryteria wychowania w kontekście aktualnego kryzysu moralnego*. Będzie ona przeprowadzona wspólnie z Sekcją Pedagogiczno-Katechetyczną w październiku 2012 w ramach Tygodnia Wychowania.

Sekcja Homiletyczna. Przewodniczącym sekcji jest ks. prof. dr hab. Kazimierz Panuś. W roku sprawozdawczym 2011 kierownik sekcji wygłosił 11 maja w Sandomierzu wykład nt. *Jezus Chrystus – jedyny nauczyciel człowieka w nauczaniu bł. Jana Pawła II* podczas Międzynarodowej konferencji naukowej *Biblijne modele wychowania odpowiedzią na kryzysy pedagogiczne ery ponowoczesnej*. Drugie wystąpienie miało miejsce w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Krośnie 26 maja 2011 roku. W ramach wykładów otwartych na temat: *Katolicyzm a kultura polska* kierownik sekcji wygłosił wykład na temat: *Z dziejów polskiego kaznodziejstwa*.

Sekcja Socjologiczno-Pastoralna. Sekcja, którą kieruje ks. dr Stefan Dobrzański, skupia 22 naukowców z dziedziny socjologii, katolickiej nauki społecznej i teologii pastoralnej, działających głównie w środowiskach naukowych Krakowa, Warszawy i Lublina. W roku sprawozdawczym sekcja zorganizowała dwa posiedzenia naukowe. Pierwsze z nich 14 października poświęcone było przygotowaniu sesji na temat wierności Kościołowi przez duchownych wypowiadających się w mediach. Prof. Franciszek Adamski przedstawił także aktualne wyniki badań praktyk religijnych Polaków. Dyskusja skupiła się na dociekanii przyczyn spadku wskaźników praktyk religijnych wśród młodszego pokolenia. Drugie spotkanie 25 listopada miało miejsce w piwnicy św. Eljasza przy klasztorze Karmelitów Na Piasku w Krakowie. Wygłoszono 2 prelekcje: *Granice wolności słowa a wierność Kościołowi* (ks. dr Stefan Dobrzański) oraz *Próba oceny wystąpień medialnych ks. Adama Bonieckiego i ks. dr. hab. Piotra Natanka* (prof. Franciszek Adamski z Uniwersytetu Jagiellońskiego). Podkreślono szkodliwość zachowań dla Kościoła w Polsce obydwu duchownych.

Sekcja Duchowości. Kierownikiem sekcji jest ks. prof. dr hab. Wojciech Misztal. Sekcja kontynuowała prace związane z wieloletnim programem badań naukowych nt. *Duchowość Klasztorów Polskich: Przekaz i Komunikacja*. Jej efektem było sympozjum *Sluga Boży o. Piotr Semenenko CR i zmartwychwstańcza szkoła duchowości* w Centrum Resurrectionis w Krakowie 15 marca 2011 roku oraz prace przygotowawcze do trzech kolejnych konferencji naukowych na temat Hieronima Kajsiwicz CR (1812–1873), św. Urszuli Ledóchowskiej oraz klasztoru Urszulanek Unii Rzymskiej w Krakowie przy ul. Starowiślniej. W roku sprawozdawczym sekcja wydała dwie prace zbiorowe będące owocem poprzednich sympozjów *Pokój i dobro: klasztor franciszkanów w Krakowie*, red. ks. Wojciech Misztal, Kraków 2011 oraz *Sluga Boży o. Piotr Semenenko CR i zmartwychwstańcza szkoła duchowości*, red. ks. Wojciech Misztal, ks. Wojciech Mleczek CR, Kraków 2011. W realizacji tych przedsięwzięć uczestniczyli przedstawiciele środowisk naukowych

z całego kraju, osoby świeckie i duchowne. Przyczynia się to do integracji środowiska naukowego i zaznajamiania z potencjałem środowiska Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie i Polskiego Towarzystwa Teologicznego.

Sekcja Pedagogiczno-katechetyczna. Kierownikiem sekcji jest ks. prof. dr hab. Janusz Mastalski. W roku sprawozdawczym sekcja zorganizowała 21 lutego 2011 wraz z Sekcją Teologii Moralnej konferencję *Na skrzyżowaniu moralności i pedagogiki* (materiały zostały wydane pod takim samym tytułem pod red. ks. Bogusława Mielca i ks. Janusza Mastalskiego) oraz 1 grudnia 2011 wraz z Fundacją Alma Spei przy medialnym wsparciu i patronacie „Dziennika Polskiego” i Radia Plus, konferencję *Człowiek dla człowieka - współczesne wyzwania wolontariatu* (publikacja pokonferencyjna w przygotowaniu). Dodatkowo sekcja zorganizowała spotkanie studyjne w formie dyskusji panelowej, na którym podjęto tematykę związaną z problemami wychowawczymi we współczesnej szkole.

Sekcja Dogmatyczna. Kierownikiem sekcji jest ks. dr hab. Jan Żelazny, prof. UPJPII. W roku sprawozdawczym sekcja przyjęła nowych członków z różnych ośrodków akademickich w Polsce i przygotowuje sympozjum na temat wolności w myśli wschodniochrześcijańskiej. Na uwagę zasługują regularne comiesięczne spotkania członków sekcji poświęcone badaniom nad antykiem chrześcijańskim.

Sekcja Misjologiczna. Pracami sekcji we współpracy ze Stowarzyszeniem Misjologów Polskich i Papieskimi Działami Misyjnymi Archidiecezji Katowickiej kieruje ks. dr Grzegorz Wita. Kontynuowane były comiesięczne spotkania w ramach Otwartych Seminariów Misjologicznych, podczas których podejmowane są różnorodne aktualne, teoretyczne i praktyczne zagadnienia ewangelizacyjne. Spotkania rozpoczynały się od sprawowania Eucharystii w intencji urzeczywistnienia misji Kościoła. We współpracy z Działem Misyjnym Archidiecezji Katowickiej sekcja kontynuowała projekt *Młodzi przyszłością Kościoła* mający na celu wspieranie centrów edukacyjnych na Bliskim Wschodzie, w Europie Wschodniej, Afryce i Ameryce Południowej. Owocem tych wysiłków było zorganizowanie (po raz drugi) w sierpniu dwutygodniowych rekolekcji prowadzonych przez studentów Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego dla młodzieży mołdawskiej w okolicach Kiszyniowa (Mołdawia). 9 maja 2011 podczas VIII Salwatorińskiego Sympozjum Misyjnego nt. *Nie ustawać w głoszeniu Dobrej Nowiny* w Bagnie k. Wrocławia ks. prof. dr hab. Jan Górski wygłosił referat *Kondycja duchowa świata chrześcijańskiego*, a ks. dr Grzegorz Wita referat *Areopagi nowej ewangelizacji*. 18 czerwca odbył się IX Rajd Misyjny Dzieła Misyjnego Archidiecezji Katowickiej (Jaworze-Błatnia-Brenna) współorganizowany przez członków sekcji. Wzięło w nim udział ok. 200 uczestników, tematyka dotyczyła sytuacji Kościoła w Mołdawii. 8 września podczas seminarium *Peregrinatio est donum* zorganizowanego przez Biuro Pielgrzymkowe AVE i Polską Izbę Turystyki kierownik sekcji przedstawił referat: *Pielgrzymowanie z perspektywy antropologicznej i religioznawczej*. 17 października w pocysterskim kompleksie pałacowo-klasztornym w Rudach została zorganizowana konferencja misjologiczna *Rola misjologii w procesie nowej ewangelizacji*, w której wzięło udział kilkadziesiąt osób z różnych ośrodków naukowych i środowisk. 13 grudnia podczas spotkania Klubu Inteligencji Katolickiej w Katowicach kierownik sekcji wygłosił wykład: *Paulina Jaricot - założycielka Dzieła Rozkrzewiania Wiary i żywego różańca*. W 150. rocznicę śmierci.

Ponadto odbyły się spotkania poświęcone zagadnieniom i sytuacji Kościoła w różnych częściach świata (Argentyna, Kazachstan, Brazylia, Ukraina), o której opowiadali pracujący tam misjonarze.

Sekcja Prawa Kanonicznego. Kieruje nią o. dr Andrzej Kukła CSsR. W roku sprawozdawczym członkowie sekcji uczestniczyli w Międzynarodowym Kongresie Prawników organizowanym przez Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (14–18 września) i pomagają w wydaniu materiałów pokongresowych. Sekcja przygotowuje konferencję na temat zmian w polskim prawie konkordatowym.

Sekcja Liturgiczna. Sekcję prowadzi ks. dr Stanisław Mieszczak SCJ. W roku sprawozdawczym członkowie sekcji podejmowali formację służby liturgicznej i nadzwyczajnych szafarzy komunii świętej. Ważnym wydarzeniem, w którym byli zaangażowani prawie wszyscy członkowie sekcji, było przygotowanie i przeprowadzenie liturgii w ramach II Międzynarodowego Kongresu Bożego Miłosierdzia, który miał miejsce w Łagiewnikach od 1 do 5 października. Planowane jest zorganizowanie panelu dyskusyjnego na temat kwestii liturgicznych związanych z peregrynacją Obrazu Jezusa Miłosiernego oraz relikwii bł. Jana Pawła II w parafiach Archidiecezji Krakowskiej. Sekcja liturgiczna umożliwia spotkania i wymianę doświadczeń wykładowców liturgiki oraz duszpasterzy, szczególnie tych najbardziej zaangażowanych w odnowę liturgii.

Sekcja Sztuki Sakralnej. Sekcją kieruje dr hab. Tomasz Węclawowicz, prof. UJ. W roku sprawozdawczym podczas sesji naukowej pt. *Przyszłość człowieka zależy od kultury* zorganizowanej przez towarzystwo kierownik sekcji wygłosił referat: *O sztuce kształtującej tożsamość narodu*. Prowadzone są także prace redakcyjne nad przygotowaniem do druku tomu *Studia z dziejów kościoła Bożego Ciała w Krakowie*.

Sekcja Filozoficzna. Kierownikiem sekcji jest ks. dr hab. Henryk Majkrzak SCJ, który włożył wiele trudu w organizację i ożywienie działalności tej grupy. 8 marca 2011 roku ks. dr hab. Henryk Majkrzak SCJ reprezentował Sekcję Filozoficzną na walnym zebraniu Polskiego Towarzystwa św. Tomasza z Akwinu, które działa w środowisku Katolickiego Uniwersytetu Jana Pawła II w Krakowie. W czasie spotkania siostra prof. Zofia Zdybicka zaprezentowała swoją książkę o Janie Pawle II pod tytułem *Filozof mistyk*. 14 marca 2011 roku kierownik sekcji wygłosił wykład pod tytułem: *Antropologia integralna św. Tomasza z Akwinu*. Wykład odbył się w czasie spotkania Stowarzyszenia Klub Fides et Ratio w Krakowie. Na prośbę rektora Wyższego Seminarium Duchownego Reformatów w Krakowie o. dra Krzysztofa Paszkiewicza OFM ks. dr hab. Henryk Majkrzak SCJ przygotował i wygłosił w czasie sympozjum w dniu 15 marca 2011 roku referat pod tytułem: *Elementy filozofii i teologii historii św. Bonawentury u Josepha Ratzingera*. Sekcja Filozoficzna uczciła beatyfikację papieża Jana Pawła II książką: ks. Henryk Majkrzak SCJ, *Watykan. Wszystko to, co chcielibyście wiedzieć*, Wydawnictwo Spes, Kraków 2011. 23 listopada 2011 roku ks. dr hab. Henryk Majkrzak SCJ wygłosił na zebraniu zarządu towarzystwa wykład pod tytułem: *Św. Tomasz z Akwinu. Człowiek, filozof i teolog*. 28 listopada przeprowadzono wykład i dyskusję na temat: *Św. Tomasz z Akwinu jako myśliciel chrześcijański*. Spotkanie odbyło się w ramach Stowarzyszenia Cywilizacja Miłości. 18 stycznia w Wyższym Seminarium Duchownym Księży Sercanów zorganizowano naukową dyskusję na temat: *Wymowa współczesnego ateizmu*.

Sekcja teologii fundamentalnej. Kierownikiem sekcji jest ks. dr Damian Wąsek. Sekcja Teologii Fundamentalnej współorganizowała w 2011 wiele wydarzeń o charakterze naukowym, ze szczególnym uwzględnieniem kontekstu ekumenicznego i apologetycznego. Do najważniejszych dokonań sekcji należy zaliczyć sympozjum *Dialog ekumeniczny a missio ecclesiae* zorganizowane przez o. prof. dra hab. Andrzej Napiórkowskiego OSPPE, odczyt *Transcendentny wymiar obrazu* ks. dra hab. Tadeusza Dzidka, prof. UPJPII, wygłoszony na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, wykład otwarty sekcji teologii fundamentalnej *Dokąd zmierza Kościół w Niemczech? Kontekst teologiczny i eklezyjalny Memorandum o kryzysie w Kościele katolickim* dr Urszuli Pękali, prezentację i udział w panelu dyskusyjnym nt. *Sakramentalność Słowa Bożego* kierownika sekcji oraz wykład ks. dra Damiana Wąska *Spór o celibat w listach Abelarda i Heloizy* na sympozjum naukowym *Stosowność celibatu w relacji do kapłaństwa*. Wydarzenia te poprzedzone były spotkaniami i konsultacjami członków sekcji.

Sekcja Historyczna. Jej pracami kieruje ks. prof. dr hab. Józef Marecki. W roku sprawozdawczym sekcja nie złożyła sprawozdania.

Polskie Towarzystwo Teologiczne w Krakowie działa także poprzez swoje oddziały terenowe. I tak:

Oddział w Katowicach. Pracami oddziału kieruje ks. dr hab. Andrzej Nowicki. W roku sprawozdawczym odbyły się dwa zebrania. Pierwsze 12 czerwca w ramach konferencji poświęconej 350. rocznicy obecności obrazu Matki Boskiej w piekarskiej bazylice. Referat na temat *Obchody kalwaryjskie i misteria w Sanktuarium Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej w Piekarach Śląskich* wygłosił ks. prof. dr hab. Jan Górecki z Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Członkowie sekcji byli także współorganizatorami VII Dni duchowości, które odbyły się w dniach 27–28 września w Wyższym Śląskim Seminarium Duchownym w Katowicach pod hasłem: *Kościół domem i szkołą komunii*. W pierwszym dniu wygłoszono następujące referaty: *Biblijna architektura domu zwanego Kościołem* (ks. dr Wojciech Węgrzyniak z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie), *Przemiana postawy apostołów po zesłaniu Ducha Świętego* (bp prof. dr hab. Bronisław Dąbrowski), *Kościół-społeczność doskonała czy Kościół-komunia?* (ks. dr Jożko Pirc z Rzymu) oraz *Wspólnota zakonna laboratorium braterskiej komunii* (o. dr Zdzisław Klafka CSsR). W drugim dniu sesji zostały wygłoszone dwa referaty: *Kościół wielką rodziną w myśli Ojców Kościoła* (ks. prof. dr hab. Stanisław Longosz) oraz *Kościół: dom i szkoła komunii* (ks. dr Jożko Pirc). Po każdym z wykładów miała miejsce ożywiona dyskusja, w której głos zabierali członkowie oddziału, studenci Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego oraz alumni Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego w Katowicach. Aktualnie oddział katowicki liczy 18 członków.

Oddział w Częstochowie. Pracami oddziału kieruje ks. dr Jerzy Bielecki. W roku sprawozdawczym odbyły się 2 zebrania zarządu oddziału i zorganizowano dwa posiedzenia naukowe. Z inicjatywy ks. dr. Teofila Siudego zorganizowano spotkanie nt. dorobku naukowego śp. abp. Józefa Życińskiego. Postanowiono upamiętnić myśl naukową zmarłego w tomie 39 „Częstochowskich Studiów Teologicznych”. Zamieszczone tam zostały m.in. dwa artykuły członków oddziału: ks. dr Teofil Siudy, *Matka Jezusa w pasterskiej postudze abp. prof. dr. hab. Józefa Życińskiego* oraz ks. dr Jacek Marciniak, *Kosmiczna kenoza Boga*. W tym samym tomie zamieszczono także *Sprawozdanie z walnego*

zebrania Polskiego Towarzystwa Teologicznego, które odbyło się 23 lutego 2011 roku. Autorem tej relacji jest ks. dr Jacek Kapuściński. Drugie spotkanie odbyło się 12 listopada w kościele seminaryjnym. Było to tzw. „zaduszki teologiczne”. W liturgicznej modlitwie wspomniano zmarłych w ostatnim pięcioleciu członków Polskiego Towarzystwa Teologicznego z Częstochowy; ks. mgr. lic. Mirosława Suchosza, ks. dr hab. Wojciecha Pazerę i ks. mgr. lic. Mariana Dewudzkiego.

Oddział w Przemysłu. Pracami oddziału kieruje ks. dr Wacław Siwak. W okresie sprawozdawczym odbyły się trzy zebrania członków i sympatyków oddziału: 11 lutego z referatem ks. dra Wacława Siwaka *Maryja jako uzdrowicielka i wzorczą pomoc w cierpieniu*, 22 kwietnia członkowie oddziału zaprezentowali referaty wygłoszone 7 kwietnia 2011 na międzynarodowej konferencji *Globalizacja a nabożeństwo* na Uniwersytecie w Prešovie: *Globalizacja w świetle nauki społecznej Kościoła* (ks. prof. dr hab. Kazimierz Bełch), *Teologia religii w erze globalizacji i radykalnego pluralizmu* (ks. dr Norbert Podhorecki) i *Globalistyczna desakralizacja kultury europejskiej jako wezwanie dla Nowej Ewangelizacji* (ks. dr Wacław Siwak); 21 listopada z referatem ks. dr Norberta Podhoreckiego *Kulturowe i społeczne uwarunkowania myśli nowożytnej*. Spotkaniom towarzyszyła ożywiona dyskusja.

Oddział w Kalwarii Zebrzydowskiej. Kieruje nim o. dr hab. Romuald Kośla OFM. W roku sprawozdawczym oddział działający przy Wyższym Seminarium Duchownym Ojców Bernardynów zorganizował dwa spotkania: 15 marca – sesja naukowa pod ogólnym tytułem *O mistyce językiem filozofii i teologii* z referatami: *Mistyka filozoficzna zwieńczeniem metafizyki* (dr Feliks Marchewka OFM), *Mistyka św. Pawła* (dr Edmund Świerczek OFM), *Natura chrześcijańskiej mistyki* (prof. dr hab. Jerzy Gogola OCD) oraz *Charakterystyka mistyki św. Franciszka z Asyżu* (o. dr Czesław Gniecki OFM) i 8 listopada z okazji inauguracji roku akademickiego 2011/2012 z wykładem o. dra Salezego Nowaka OFM pt. *Argumentacja przyrodnicza za czasowym początkiem wszechświata*.

Oddział w Tuchowie. Kieruje nim o. dr Janusz Urban CSsR. W roku sprawozdawczym Oddział w Tuchowie był współorganizatorem sympozjum misyjno-pastoralnego nt. *Czynić Kościół domem i szkołą komunii* (26–28 stycznia 2011), w trakcie którego wygłoszono następujące referaty: *Dlaczego katolicy dystansują się wobec Kościoła?* (o. prof. Jacek Salij OP), *Kościołe, co mówisz sam o obie? O kondycji Kościoła, szczególnie w Polsce* (ks. dr Bogdan Giemza SDS) i *Przepowiadanie misyjno-rekolekcyjne w świetle adhortacji Benedykta XVI „Verbum Domini”* (o. dr Kazimierz Fryzeł CSsR). W dniach 19–22 września odbyły się Dni Formacji Redemptorystowskiej pod hasłem: *Zagadnienia bioetyczne w duszpasterstwie i katechezie*. Głównym prelegentem był ks. dr hab. Andrzej Muszala. Odbyły się także 2 zebrania, podczas których omówiono plany organizacyjne na najbliższe półrocze.

Oddział w Kielcach. Pracami oddziału kieruje ks. dr Paweł Borto. W roku sprawozdawczym odbywały się regularne comiesięczne spotkania, podczas których dzielono się doświadczeniami z różnych konferencji naukowych i ważnych wydarzeń kulturalnych. Marcowe spotkanie kieleckich teologów zdominowała dyskusja poświęcona jakości współczesnego kaznodziejstwa w konfrontacji z destruktywnym oddziaływaniem mediosfery na postawy ludzi wierzących w Polsce. Podkreślono pilną potrzebę permanentnej edukacji homiletycznej kapłanów, tak aby ewangelia ambony skutecznie przeciwstawiała się „kazaniu” środków masowego przekazu. Z kolei podczas kwiet-

niowego spotkania dzielono się refleksjami na temat wydanej przez Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Jana Kochanowskiego pracy zbiorowej *Idee i wartości. Humaniora Jana Pawła II*. Tom ten zawiera 22 artykuły naukowe literaturoznawców, językoznawców, teologów i prawnika. Autorzy poszczególnych tekstów prowadzą interdyscyplinarny dialog z nasyconą uniwersalnym humanizmem i autentyczną miłością do człowieka myślą wielkiego Polaka, który całym swoim życiem pokazał, że istnieją idee i wartości niezmiennie, fundamentalne, ponadczasowe zdolne jednoczyć wszystkich. Kanwą listopadowej dyskusji stała się merytoryczna zawartość listu apostołskiego Benedykta XVI *Porta fidei* nawiązującego do 50. rocznicy rozpoczęcia Soboru Watykańskiego II i do jubileuszu dwudziestolecia wydania *Katechizmu Kościoła Katolickiego*. Z ciekawych planów oddziału kieleckiego na najbliższy rok warto wspomnieć o konferencji naukowej *Sacrum w kulturze*, która byłaby połączona z odbywającymi się corocznie w Kielcach Targami SacroExpo oraz o konferencji naukowej *Wiara nie traci blasku* przygotowywanej wspólnie z ośrodkiem radomskim towarzystwa.

Oddział w Sandomierzu. Pracami oddziału kieruje ks. dr hab. Roman Bogusław Sieroń, prof. KUL. Oddział liczy 27 osób i działa przy Instytucie Teologicznym im. bł. Wincentego Kadłubka w Sandomierzu. W roku sprawozdawczym oddział sandomierski podjął wiele form działalności. Zorganizowano 3 konferencje naukowe w Sandomierzu i w Stalowej Woli. Były to: VI Spotkanie Cyrylometodiańskie – międzynarodowe sympozjum nt. *Wokół sztuki sakralnej chrześcijańskiego Wschodu z okazji inauguracji odnowionego prezbiterium Bazyliki katedralnej w Sandomierzu* (Sandomierz, 7–9 kwietnia); międzynarodowa konferencja naukowa *Biblijne modele wychowania odpowiedzią na kryzysy pedagogiczne ery ponowoczesnej* w ramach III Ogólnopolskiego Tygodnia Biblijnego (Sandomierz, 11 maja) i sesja *Wokół profesjonalizacji kwartalnika naukowego „Społeczeństwo i Rodzina”* (Stalowa Wola, 21 marca i 22 kwietnia). Członkowie sandomierskiego oddziału towarzystwa wzięli również udział w 31 krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych, wygłaszając referaty bądź prowadząc obrady. Prowadzono także wzmożoną działalność wydawniczą, czego owocem jest 27 pozycji książkowych i artykułów zamieszczonych zwłaszcza na łamach półrocznika „Pedagogika Katolicka”, kwartalnika „Społeczeństwo i Rodzina”, „Kronikach Diecezji Sandomierskiej” i „Przeglądzie Biblijnym” wydawanych przy aktywnym udziale członków oddziału.

Oddział w Tarnowie. Kierownikiem oddziału jest ks. dr hab. Janusz Królikowski, prof. UPJPII. Oddział tarnowski w roku sprawozdawczym włączył się obchody 225. rocznicy powstania diecezji tarnowskiej, podejmując badania naukowe na temat mało znanych faktów z dziejów diecezji. Efektem tych prac jest czterotomowa publikacja *Dzieje diecezji tarnowskiej*. Pierwszy tom to *Okólniki rozesłane przez kurię tarnowską w latach 1951–1956*, Tarnów 2011, 444 s. opracowany przez ks. M. Łabuza. Tom drugi *Wydarzenia i instytucje* zawiera 28 artykułów monograficznych. Trwają prace redakcyjne nad tomem trzecim i czwartym, które ukażą się w 2012 roku. Oddział tarnowski zorganizował w Częstochowie w dniach 29 czerwca–1 lipca dwudniowe sympozjum: *Najświętsze Serce Jezusa i serce chrześcijanina*, w czasie którego wygłoszono 12 referatów. Było ono skierowane do czcicieli Najświętszego Serca Jezusa. Kierownik oddziału tarnowskiego zorganizował kolokwium *Przyszłość człowieka zależy od kultury* (Jan Paweł II), które odbyło się w Krakowie 9 grudnia 2011 roku.

Oddział w Rzeszowie. Kierownikiem oddziału jest ks. dr hab. Andrzej Garbarz, prof. URz. W roku sprawozdawczym członkowie oddziału uczestniczyli w kilku znaczących dla środowiska Podkarpacia konferencjach. Niektóre z nich organizowane były wspólnie z Caritas Diecezji Rzeszowskiej, Stowarzyszeniem Civitas Christiana i Instytutem Jana Pawła II w Rzeszowie. 14 maja w przy ogrodzie biblijnym w Ośrodku Caritas w Myczkowcach odbyła się konferencja biblijna pod hasłem *Ku lepszemu rozumieniu Pisma Świętego*. Prelegentami byli naukowcy zajmujący się badaniem różnych obszarów tematycznych Pisma Świętego. Ważne wystąpienie miał ks. prof. dr hab. Tomasz Jelonek *Biblia przemawia językiem symboli*. Także w Ośrodku Wypoczynkowo-Rehabilitacyjnym Caritas Diecezji Rzeszowskiej w Myczkowcach miały miejsce konferencje nt. *Rusini w Karpatach i na Słowacji* (15 października) i *Wychowanie do patriotyzmu w nauczaniu Prymasa Tysiąclecia* (29 października). Członkowie oddziału zasiadali w jury XV Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy Biblijnej (etap diecezjalny w Rzeszowie, 11 kwietnia). Członkowie oddziału opublikowali szereg artykułów w czasopismach teologicznych oraz angażowali się w różnorodną działalność naukową i duszpasterską, m.in. prowadząc cykliczne lub autorskie audycje w Katolickim Radiu VIA.

Oddział w Bielsku-Białej. Kierownikiem oddziału jest ks. prof. dr hab. Tadeusz Borutka. Oddział liczy aktualnie 45 członków. W roku sprawozdawczym odbyły się trzy spotkania w siedzibie Instytutu Teologicznego im. św. Jana Kantego w Bielsku-Białej: 12 stycznia 2011 roku spotkanie opłatkowe dla członków oddziału i środowiska akademickiego Podbeskidzia z udziałem bpa Tadeusza Rakoczego, 10 maja wykład pt. „*Pewność niepewności*” - księża Jana Twardowskiego *Poezja paradoksu* wygłosiła prof. dr hab. Anna Węgrzyniak (Katedra Polonistyki Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej), 22 listopada wykład nt. *Myslenia radykalnego ks. Tomasza Halika* wygłosił ks. dr Leszek Łysień (Instytut Teologiczny im. św. Jana Kantego w Bielsku-Białej).

Oddział w Radomiu. Kierownikiem oddziału jest ks. dr Dariusz Zbigniew Skrok. W roku sprawozdawczym oddział liczący obecnie 60 osób współorganizował i brał udział w następujących konferencjach naukowych i seminariach naukowych: *Biblijne modele wychowania* (11 maja, Sandomierz), IV Tydzień Społeczny (22-28 maja, Radom); symposium *Człowiek - Naród - Kościół. Prymas Tysiąclecia odczytany dziś* (23 maja, Radom), sesja naukowa *Ślady Biskupa Jana Chrapka* (30 września, Radom) oraz w konferencji naukowej *Wobec nowego ateizmu* (17 listopada, Radom). Członkowie oddziału włączyli się także w dzieło Synodu Diecezji Radomskiej, przewodnicząc wielu Komisjom Synodalnym i realizując kolejne etapy prac zmierzających do przygotowania ostatecznego dokumentu II Synodu Diecezji Radomskiej. Synod ten rozpoczął w Kościele Radomskim w 2008 roku abp Zygmunt Zimowski, który powołał oddział radomski w 2007 roku.

Oddział w Sosnowcu. Kierownikiem oddziału liczącego aktualnie 36 członków jest ks. prof. dr hab. Jan Orzeszyna. W roku sprawozdawczym odbyły się cztery spotkania, w tym dwa dni skupienia, jedno spotkanie robocze zarządu oraz jedno symposium naukowe. Dni skupienia związane były z celebracją roku liturgicznego. Wielkopostny dzień skupienia (16 kwietnia 2011) połączony był z nabożeństwem *Gorzkich żali* i mszą świętą koncelebrowaną pod przewodnictwem diecezjalnego wizytatora katechizacji ks. mgra Tadeusza Kamińskiego z homilią ks. dra Artura Seweryna. Na adwentowy dzień skupienia (10 grudnia 2011) złożyła się konferencja ks. dra Pawła Pielki nt. *Tradycje uro-*

czystości Bożego Narodzenia na Półwyspie Apenińskim oraz msza święta koncelebrowana pod przewodnictwem ks. prał. Mieczysława Miarki, diecezjalnego wizytatora katechizacji. 14 maja 2011 odbyło się spotkanie robocze zarządu oddziału sosnowieckiego z bpem drem Grzegorzem Kaszakiem w sprawie katechezy dorosłych, na którym omówiono ideę oraz założenia katechezy dorosłych w diecezji sosnowieckiej w roku akademickim 2011/2012. Przedłożono propozycje projektu organizacyjnego katechezy oraz przydzielono tematy do przygotowania poszczególnym członkom oddziału. Owocem tego spotkania było m.in. przygotowanie listu, który wyrażał sprzeciw w sprawie promowania satanizmu w TVP. List za aprobatą biskupa był przekazany do wiadomości wszystkich kapłanów. 22 października 2011 członkowie oddziału sosnowieckiego wzięli udział w sympozjum naukowym nt. *Jan Paweł II – Człowiek Modlitwy*. Część naukową poprzedziła koncelebrowana msza święta pod przewodnictwem ks. dra Mariusza Karasia, kanclerza kurii diecezjalnej w Sosnowcu. Natomiast referat pt. *Pięć tajemnic papieża – Jan Paweł II człowiek modlitwy* wygłosił ks. dr Paweł Sobierajski, pracownik naukowo-dydaktyczny Katedry Wokalistyki Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Ponadto w związku z wyborami parlamentarnymi 2011 oddział sosnowiecki przygotował katechezę parafialną na temat obrony życia ludzkiego i obowiązku uczestniczenia w wyborach parlamentarnych. Zgodnie z decyzją bpa Kaszaka katecheza została odczytana w kościołach w niedzielę 25 września.

O d d z i a ł w S z c z e c i n i e. Został powołany 8 grudnia 2011 roku i działa przy Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Szczecińskiego. Cieszy się akceptacją i wielką życzliwością abpa prof. Andrzeja Dzięgi. Na zebraniu założycielskim zapisało się do oddziału 46 członków. Na kierownika oddziału wybrany został ks. prof. dr hab. Andrzej Offmański.

O d d z i a ł w T o r u n i u jest najmłodszym naszym oddziałem. Swoje istnienie zapoczątkował 20 stycznia 2012 roku. Działa przy Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Zebranie inauguracyjne poprzedziła uroczysta msza święta koncelebrowana pod przewodnictwem bpa dra Andrzeja Suskiego. Biskup diecezji toruńskiej wyraził ogromną radość z powstania nowego oddziału Polskiego Towarzystwa Teologicznego i z wielką życzliwością wspiera jego wysiłki. Oddział liczy 30 członków. Na zebraniu organizacyjnym zadanie prowadzenia oddziału powierzono ks. drowi hab. Dariuszowi Zagórskiemu, prof. UMK.

Uwagi końcowe

Do najważniejszych dokonań zarządu Polskiego Towarzystwa Teologicznego w roku sprawozdawczym należy zaliczyć powstanie dwóch oddziałów w Szczecinie i Toruniu. Tym samym towarzystwo faktycznie rozciągnęło swoją działalność na całą Polskę. Przekroczyło to nawet marzenia ojców założycieli towarzystwa we Lwowie. Mamy nadzieję, że prowadzone już rozmowy zaowocują powstaniem nowych oddziałów terenowych.

Ważnym dokonaniem była także sesja naukowa poświęcona teologii kultury pt. *Przyszłość człowieka zależy od kultury* oraz współorganizowana przez towarzystwo konferencja *Mobbing w białych rękawiczkach*.

Na szczególne uznanie zasługuje ożywiona działalność oddziałów w Kielcach, Radowiu, Sandomierzu i Sosnowcu oraz krakowskich sekcji: biblijnej, teologii fundamental-

nej i misjologicznej. Godne podkreślenia jest także przyjęcie w roku sprawozdawczym 104 nowych członków do towarzystwa.

Polskie Towarzystwo Teologiczne jest publicznym stowarzyszeniem wiernych i organizacją kościelną o zasięgu ogólnopolskim. Stąd też zarząd na ręce kard. Stanisława Dziwisza oraz księży biskupów obecnych na walnym zebraniu składa serdeczne podziękowanie Konferencji Episkopatu Polski za troskę władz kościelnych o rozwój towarzystwa. Zarząd dziękuje również wszystkim aktywnym członkom towarzystwa, którzy mimo wielorakich trudności czynią wszystko, aby działalność towarzystwa była kontynuowana i służyła dalszemu uwrażliwieniu polskiego społeczeństwa na myśl teologiczną.

Kraków

KS. KAZIMIERZ PANUŚ